

Z denníka HIV pozitívneho

MUDr. Azzaden Shunnar

Klinika infektológie a geografickej medicíny LF UK, SZU a UN Bratislava

Naozaj s tou chorobou dokážem žiť toľko pán doktor? Vy ma klamete, pán doktor?*

Toto je reakcia viacerých keď im hovoríme že s touto diagnózou sa naozaj môžu dožívať prakticky takmer do rovnakej vekovej kategórie, ako iný bez tejto diagnózy. Čo sa potom zmenilo? Ved' sme si mysleli že to je fatálna choroba, ktorá končí so zlyhaním imunitného systému. Aktuálne máme k dispozícii lieky ktoré dosahujú dostatočne vysokú hladinu v sére pacienta dostatočnú na potlačenie vírusu HIV, a to natoľko, aby nedokázal realizovať nové mutácie v svojom genóme, čiže hovoríme o vysokú bariéru voči nezisteniu, okrem toho, tie lieky, nemajú početné vnímateľné a obmedzujúce nežiaduce účinky s ktorými sa stretávali naši pacienti v minulosti a často boli horšie ako samostatná choroba ktorá mohla prebehať bez príznakov. Liečbu dokonca si môžu dať len ráz denné v pohodlie doma, a nemusia ísť do nemocnice aby dostali infúzie ako volakedy, hovoríme teda o jednej tabletke, v ktorej nájdete zakomponované niekoľko molekúl, každá z nich blokuje určitý enzým ktoré potrebuje vírus HIV na dokončenie svojho cyklu. Viacerý z nás užívajú pre iné ochorenia viaceré tabletky, ba dokonca ak sme úplne zdraví, tak si dávame multivitamíny ktoré často ani nepotrebujeme. Ešte vám spomeniem aj ten fakt že vo veľmi blízkej budúcnosti, budeme mať k dispozícii lieky ktoré sa podávajú v depotnej forme do svalu a to len raz mesačne. Áno, jej to tak dámy a páni, budúcnosť je ružová. Alebo predsa stále nie je to tak? To už som moc optimista? Kde je potom háčok?. Aha, už viem, diskriminácia, na to často zabúdam. **„Načo si mám dávať pozor? môžem chodiť na slnku? Môžem jesť všetko?, môžem piť alkohol“** V podstate to na čo sa vás pýtajú je či môžu žiť bežný život. A moja odpoveď je vždy taká, neobmedzujte sa. Na slnku môžete chodiť keď potrebujete vitamín D ktorý chýba v našej populácii keďže žijeme tak ďaleko od rovníka, ale samozrejme nemusíte pod slnkom stráviť celý deň len za účelom získania iného odtieňu. A čo sa týka alkoholu, tak ten mi nechýba k životu, no pre mojich pacientov nepredstavuje vyššiu hrozbu, keďže nemá žiadnu interakciu s funkciou našich liekov. A jedlo, tak až niekoľko drobných výnimiek, prakticky môžu jesť všetko. **„Nájdem si partnera ktorý ma bude akceptovať s touto diagnózou? A keď áno, bude chcieť so mnou mať deti?“** To sú otázky na ktorých často nemám jasnú odpoveď, ale vždy im hovorím, že pokiaľ sami seba nebudete akceptovať, tak nemôžete od druhých očakávať pochopenie. Máme už niekoľko prípadov, kde sa naším pacientom podarilo sa stretnúť s HIV negatívnym partnerom, a mať s ním HIV negatívne zdravé a krásne deti, základ každého úspešného vzťahu je samozrejme úprimnosť na začiatku vzťahu, ešte doplním, že človek ktorý si ma vyberie s mojimi chybami nech sú akékoľvek, je partner na celý život. Takže ak čakáme na niekoho tak dlho, tak to asi preto lebo

to bude stať za to. Často sa hrám na zoznamovaciu agentúru, bohužiaľ typy ľudí nikdy neodhadnete, do konca som niekedy myslel že ich spárujem podľa podobných záľub, ale hovorí sa že protiklady sa priťahujú. Tak to sme doriešili stigmou vzťahov, sú aj iné? Že váhate. **„Môžem pokračovať v danej práci kde som do teraz robil? Čo ak v mojom kolektíve niekto sa dozvie že takú infekciu mám? Mám niekomu vôbec povedať o tom? Čo ak sa poraním v práci?“** Opäť sme doma, diskriminácia a strach dominujú, mňa osobné by ani nenapadlo niekomu v robote hovoriť alebo len naznačiť o profile mojich ochorení, prečo potom oni sa k tomu postupujú tak poctivo? Všetci nikoho nemôžem nakaziť podávaním rúk, alebo rozprávaním, ak berieme na vedomie že v práci sa nedejú iné druhy kontaktu. V dnešnej unáhlenej dobe sa každý bojí o svojej práce, má na krku niekoľko hypoték, živí ďalších členov našej komunity, nemôže si dovoliť stratu zamestnania, chápem, záviť vzrastá, možno preto sa boja? A to že sa niekto bojí poranenie v kancelárskej práci? Hádám nemajú sekciu samurajského tréningu pred obedom? Možno to nechápem až tak lebo som len lekár, a viem že sa táto choroba tak ľahko neprenáša pri dotyk, ved' už niekoľko krát sa na mňa kvapla krv pri odberoch. **„Prečo práve mňa?“** Otázku ktorú by som navrhol namiesto tejto otázky by znela asi takto: „akým zázrakom som to ja nedostal?“ nech sa každý ktorý nedostal túto infekciu sám sebe opýta, ved' ruku na srdce, ktorý z nás si dal vyšetriť každého zo svojich sexuálnych partnerov pred sexuálnym stykom. A keď mi niekto povie že on si takéto niečo nemôže dovoliť, jeho funkcia, práca, nemôže tomuto dovoliť, tak sa opýtam ja, a kto si to môže dovoliť? Choroba nevyberá, tak isto rakovina nevyberá, ja si hovorím, prečo by málo zomrieť napríklad 7 ročné dieťa na rakovinu?. Často dostávam od druhých otázku, „že ako vyzerá taký HIV pozitívny pacient?“. No moja odpoveď znie vtedy „vyzerá ako vy a ako ja“. Naši pacienti to nemajú napísané na svojom čele, avšak niekedy im to vidím v očiach. **„Bolí ma zub, poznáte zubára, ktorý ma neodmietne, alebo mi nevyúčtuje tzv. HIV príplatok?“** Ach jaj, kde sme sa to dostali, kde sú tie časy kedy lekár bol jediný ochotný človek zájsť do miestnosti kde je prítomná vysoko infekčná choroba, či to bol mór alebo či je to ebola. A tu vám príde pacient ktorý vám vyslovené povie pravdu aj keď vie že ho možno odmietnete, a zdôverí sa vám aby vás neohrozoval, vy ho ešte k tomu odcudzíte, a odmietnete mu pomôcť, i keď ste prisahali že budete pomáhať každému?. Keďže ony tieto slova sami nemôžu hovoriť na verejnosť, tak mi to je jasné že to padá na mňa aby som vám priblížil ako môže vyzeráť jeden deň z ich života, keďže takéto otázky riešia na dennej báze, a keďže ja som jeden z mála v živote každého z nich ktorý pozná túto krutú pravdu o tajnom živote v ktorom žijú vďaka tým ktorí ich nechcú akceptovať, a zároveň ďakujem bohu stále že nie som ten jediný v ich živote ktorý to vie, nakoľko som veľa krát sa stretol s ich deťmi, alebo s partnermi ktorí ich plnohodnotne akceptujú, nie preto ich musia, ale iba preto lebo jednoducho chápajú, okrem toho v mojej práci pomáhajú aj moji kolegovia s ktorými neustále riešim stav mojich pacientov z iných aspektov, vecí ktoré by sám určite nebol schopný doriešiť sám ako niekedy sa odo mňa očakáva. A na záver sa vás len toľko opýtam, do ktorej skupiny patríte vy?